

Guia docent de l'assignatura "Farmacologia"

2011/2012

Codi: 101774

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	830 Graduat en Infermeria	FB	2	2

Contacte

Nom : Eulalia Pérez Esquirol

Email : MariaEulalia.Perez@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar l'assignatura de Farmacologia Clínica. Tot i així és recomanable haver cursat les assignatures d'Estructura del Cos Humà i Funció del Cos Humà.

Objectius i contextualització

L'assignatura de Farmacologia té 6 crèdits ECTS i està considerada com a obligatòria en el pla d'estudis de la Universitat Autònoma de Barcelona per a l'obtenció del títol de grau en infermeria.

En la promoció de la salut, a través de la prevenció i el tractament de les malalties, els professionals d'infermeria utilitzen mesures farmacològiques i no farmacològiques i han de situar els medicaments en el seu paper just. Les activitats relacionades amb la terapèutica farmacològica, com són la valoració de l'efectivitat, la prevenció, la detecció i l'actuació davant d'efectes indesitjables, l'administració de medicaments i l'educació sanitària són funcions que han de desenvolupar els professionals d'infermeria en la societat actual.

El desenvolupament competent d'aquestes funcions posa en joc contínuament els coneixements i la capacitat de comunicació dels professionals i això implica, necessàriament, que s'han d'actualitzar periòdicament en els procediments d'anamnesi farmacològica, els coneixements farmacològics i en la millora de l'educació al pacient.

Objectius formatius:

- Conèixer els diferents grups de medicaments, el seu mecanisme d'acció, característiques farmacocinètiques i farmacodinàmiques, i principals indicacions.
- Conèixer els efectes esperats i els efectes adversos dels diferents grups de fàrmacs.
- Adquirir habilitats per al desenvolupament de les activitats relacionades amb la terapèutica farmacològica.

Competències i resultats d'aprenentatge

1731:E01 - Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i

deontològiques aplicables.

1731:E01.21 - Identificar els diferents grups de fàrmacs i productes sanitaris, els principis de la seva autorització, ús i indicació, i els mecanismes d'acció dels mateixos

1731:E01.25 - Descriure els principis per administrar fàrmacs i altres teràpies amb seguretat.

1731:E10 - Protegir la salut i el benestar de les persones, família o grups atesos, garantint la seva seguretat.

1731:E10.01 - Descriure els principis farmacocinètics i farmacodinàmics dels tractaments aplicats.

1731:G02 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

1731:G02.00 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

1731:T01 - Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.

1731:T01.00 - Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.

1731:T03 - Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de forma eficient i eficaç.

1731:T03.00 - Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de forma eficient i eficaç.

1731:T09 - Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.

1731:T09.00 - Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.

Continguts

Tema 1. Introducció a la Farmacologia Clínica.

Tema 2. Farmacocinètica: processos d'absorció, distribució, biotransformació i eliminació dels medicaments de l'organisme.

Tema 3. Farmacodinàmia: receptors diana, fàrmacs agonistes i antagonistes, mecanismes d'acció dels fàrmacs.

Tema 4. Terapèutica farmacològica dels processos infecciosos: antibiòtics, antituberculosos, antivírics i tractament de la SIDA, antifúngics i antiparasitaris, antisèptics i desinfectants.

Tema 5. Farmacovigilància.

Tema 6. Sistema Nerviós Autònom: generalitats, fàrmacs simpaticomimètics i simpaticolítics, colinèrgics i anticolinèrgics.

Tema 7. Sistema Nerviós Central: fàrmacs antidepressius, ansiolítics, hipnòtics, antipsicòtics, antiparkinsonians i antiepilèptics.

Tema 8. Tractament del dolor: analgèsics i antiinflamatoris no esteroïdals (AINEs), analgèsics opiacis.

Tema 9. Tractament de patologies del sistema endocrí: corticoïds i antidiabètics.

Tema 10. Tractament de malalties respiratòries.

Tema 11. Tractament de malalties digestives.

Tema 12. Fàrmacs de l'aparell cardiovascular: vasodilatadors, diürètics, digoxina, antiarítmics, hemostàtics, hipolipemians

Metodologia

- Classes teòriques presencials amb suport TIC en les que es desenvoluparan els continguts de l'assignatura.

- Seminaris: es treballarà de manera individual i en petits grups situacions pràctiques en forma de discussió i solució de casos. L'estudiant haurà d'elaborar un treball individual per escrit en cada una de les situacions que

es plantejaran per treballar en grup. L'objectiu del treball és relacionar la cerca bibliogràfica, els conceptes teòrics de l'assignatura, l'activitat infermera i la presa de decisions per donar una resposta sintètica a la situació plantejada.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport TIC i debat en gran grup	38.5	1.54	1731:E01.21
Seminaris de discussió de casos, treball en petits grups dels objectius d'aprenentatge.	7	0.28	1731:E01.21 , 1731:G02.00 , 1731:T01.00 , 1731:T09.00
Treball individual i presentació al gran grup amb suport TIC	7	0.28	1731:G02.00 , 1731:T01.00 , 1731:T03.00
Tipus: Autònomes			
Cerca bibliogràfica. Elaboració de resum per escrit que integri els coneixements de l'assignatura i els resultats de la cerca bibliogràfica per a la solució d'un cas.	90	3.6	1731:E01.21 , 1731:E10.01 , 1731:G02.00 , 1731:T03.00 , 1731:T09.00 , 1731:T01.00 , 1731:E01.25

Avaluació

L'avaluació serà continuada, mitjançant els treballs, les presentacions de casos, i una prova escrita prepracticum al final de les classes magistrals. Es farà una avaluació al final de l'assignatura amb la prova escrita tipus test.

De manera esquematitzada serà avaluada de la següent manera:

Prova escrita tipus test: nota numèrica entre 0-10, que equivaldrà al 75% sobre la nota final.

Seminaris de casos: nota numèrica entre 0-10, que equivaldrà al 20% sobre la nota final. Treball per escrit individual i presentació ora individual.

Prova escrita prepracticum: nota numèrica entre 0-10, que equivaldrà al 5% sobre la nota final.

L'assistència als seminaris és obligatòria.

Realitzar la prova escrita prepracticum és obligatori.

Criteris d'avaluació:

Per aprovar l'assignatura caldrà aprovar amb un 5 la prova escrita tipus test i els seminaris de casos.

Definició de NO PRESENTAT: s'entendrà per no presentat quan:

- l'estudiant no realitza la prova escrita tipus test
- l'estudiant falta a més del 33% dels seminaris de casos.

Revisió d'examen: Es podrà revisar la prova escrita tipus test durant el període determinat per aquest fi, un cop publicada la nota final. No s'acceptaran sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Tractament d'eventuals casos particulars: per tractar aquests casos es reunirà una comissió avaluadora.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació oral dels casos	10%	2.5	0.1	1731:G02.00 , 1731:T01.00 , 1731:T03.00
Prova escrita	80%	2.5	0.1	1731:E01.21 , 1731:E01.25 , 1731:E10.01 , 1731:T01.00 , 1731:T09.00 , 1731:T03.00 , 1731:G02.00
Treball individual de solució de casos	10%	2.5	0.1	1731:E01.21 , 1731:T01.00 , 1731:T09.00 , 1731:T03.00 , 1731:G02.00 , 1731:E01.25 , 1731:E10.01

Bibliografia

Bibliografia específica

- Castells S, Hernández-Pérez M. Farmacología en enfermería. 2ª ed. Barcelona: Elsevier; 2007.
- Clayton B, Stock Y. Basic Pharmacology for Nurses. St Louis: Mosby; 2004
- Flórez J. Farmacología Humana. 5ª ed. Barcelona: Elsevier; 2008.
- Lilley LL, Aucker RS. Farmacología en enfermería. 2ª ed. Madrid: Mosby Harcourt; 2000.
- Lilley L, Harrington S, Synder J. Pharmacology and the Nursing Process. St Louis: Mosby-Elsevier; 2007.
- Lüllmann H. Atlas de Farmacología 2ªedición. Barcelona: Masson; 2004.
- Mosquera JM, Galdós P. Farmacología clínica para enfermería. 4ª ed. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2005.
- Pacheco del Cerro E. Farmacología y Práctica de Enfermería. 4ª ed Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2005.
- Pradillo P. Farmacología en Enfermería. Madrid: DAE (Grupo Paradigma); 2003.
- Rang H, Dale M. Farmacología. Barcelona: Ed Elsevier; 2008.

Enllaços web

- Base de dades de revistes:

<http://www.scielo.org/php/index.php?lang=es> (accés a 44 revistes espanyoles a text complet).

<http://www.icf.uab.es/informacion/Papyrus/sietes.asp> Sistema de Información Esencial en Terapéutica y Salud: base de dades de cites bibliogràfiques amb cercador per paraules claus i amb comentaris crítics dels autors.

- Consulta de les "fichas técnicas" dels medicaments autoritzats per l'Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios (AEMPS): <http://www.aemps.es/home.html>

- <http://www.ema.europa.eu> European Medicines Agency.

- <http://bvsalud.isciii.es/php/index.php> Biblioteca Virtual en Salud España. Cerca per paraules claus a diferents recursos i amb accés gratuït a textos complets.

- Fundació Institut Català de Farmacologia. Accés lliure a alguns recursos útils com butlletins, SIETES, notificació de reaccions adverses, etc: <http://www.icf.uab.cat>

- Butlletins del Departament de Salut per als professionals sanitaris (BIT, Farmacovigilància, Prevenció d'errors de medicació, etc) <http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir1847/index.html>
- http://www.icf.uab.es/informacion/boletines/bg/asp/bg_c.asp Butlletí groc, de reaccions adverses que edita la Fundació Institut Català de Farmacologia.
- <http://www.wemerec.org> **WeMerec (Welsh Medicines Resource Centre)**: Butlletí britànic, independent que revisa patologies. En anglès amb subscripció i gratuït.
- Programadeprevenció d'errors de medicació: accés a butlletins, "errors per aprendre" <http://62.193.212.155:8080/NewEm/>
- Centre d'Informació de Medicaments de Catalunya (Departament de Salut): <http://www.cedimcat.info/>
- <http://www.bibliotecacochrane.com/> revisions Cochrane
- <http://www.nice.org.uk> The National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE) provides guidance, sets quality standards and manages a national database to improve people's health and prevent and treat ill health.
- <http://www.nyrdtc.nhs.uk/> **RDTc (Regional Drug & Therapeutics Centre)**: Butlletí del National Health Service (NHS) de fàrmacs. En anglès i gratuït.
- Butlletins informatius d'altres comunitats autònomes: http://www.elcomprimido.com/elcomprimido_links.htm
- <http://www.vademecum.es/>